

„Кецелџа на беле туфне“, Весна Видојевић Гајовић
Чудне речи

Научила сам нове речи, називе за предмете који су се употребљавали у кући и кухињи, а које ми нису биле познате. Покушаћу да опишем како сам разумела неке чудне предмете из ове књиге.

Прва прича говори о *мотовилу*. То је справа за мотање вунице. Деца су морала да помажу баки око мотања вунице јер је то била цена за нове зимске џемпере, чарапе и рукавице. Дека је имао *тутулајку*, лимени левак за прављење домаћих кобасица. По потреби је оштрио ножеве, а главни алат за то му је била *белегија*. Бака је била вредна, знала је одлично да кува. Говорила је да је доста научила од своје маме, али је имала велику књигу пуну рецепата, *Патин кувар*. У кући је постојала и *пајалица*, четка за скидање паучине са плафона. Деца су волела пајалицу јер би је узјახала и тако поскакивала. За мир у кући, бака и дека имали су *пракер*. Разумела сам да је то прут и да је пракер увек био на дохват руке. Бака је користила *пржун*, дубоку црну посуду, и у њему пржила сирову кафу. Деци је било забрањено да је пију јер су одрасли говорили да деци од кафе расте реп. Бака је и поред свих послова, стално месила. Правила је разна јела и колаче. Мутила је жицом, која је имала дрвену дршку са жичаном "сукњом" и звала је *бркљача*. Од свих бакиних справа, највише су ми се допале *воденице*. Имала је више врста и свака је имала своју намену. Служиле су за млевање меса, шећера, ораха, бибера, мака и кафе. Све воденице су радиле на исти или сличан начин. У бакиној кухињи био је шпорет на дрва, а деца су га највише волела кад је зима. *Машице* су изгледале као велика гвоздена штипаљка којом се помера жар. Као украс изнад шпорета стајали су платнени извезени украси, које су звали *везене куварице*. Сетила сам се како то платно изгледа јер сам исто то видела код своје баке у селу.

Бака је из једне кутије извадила *модлице*, сребрнасте помоћнике, како их је називала, које служе за обликовање. Када би деца видела модлице радовала би се колачима. Бака је добила на поклон тигањ са рупицама, који у почетку није хтела да користи, али касније ипак јесте. Деца су највише волела старе шерпе и лонце јер би се са њима играли по целом дворишту. Временом су деца научила и слова у кухињи, додајући баки кутије на којима су била исписана прва слова зачина. У једној прегради у креденцу стајала је бакина апотека, а деца нису смела да је дирају. Тамо је бака држала страшан лек за грло *нишадор*, горко-сланог укуса. Деца су правила несташлуке иако је понекад било и опасно. Тако је старија сестра појела *штирак*, спремљен за штиркање веша, али на сву срећу ништа јој се није догодило. Домишљати дека правио је деци занимљиве играчке, којих се они и касније са радошћу сећају...

Деца и данас мисле о својој баки, сећајући се времена које су заједно проводили... На њу их највише подсећа плава кецелџа са туфнама, тамо где ју је и оставила када је кренула у болницу. Гледајући кецелџу, надају се да ће се однекуд појавити.